

(v) යම් පුද්ගලයකුගේ හෝ එම පුද්ගලයාගේ ආක්‍රිත තහනැත්තකුගේ ප්‍රතිලාභය උදෙසා වෙනත් තහනැත්තකුට කරනු ලබන ගෙවීම් හෝ පැවරීම්

(vi) සේවා නියුක්තිය සම්බන්ධයෙන් ලද තහන අභ්‍යුත් වෙනත් ගෙවීම්

සටහන්

➤ මෙහිද තහනැත්තන් දෙදෙනෙකුගේ සම්බන්ධතාවය තනි පුද්ගලයකු සහ එම පුද්ගලයාගේ ජූතියකු ද වගයෙන් වූ විට ඔවුන් දෙදෙනා ආක්‍රිතයන් හෝ ආක්‍රිත තහනැත්තන් හෝ වන්නේ ය.

ජූතිය යන්නෙන්, විවාහය මගින් හෝ දුරක්මට හඳු ගැනීම මගින් ද අභ්‍යුත්ව එම පුද්ගලයාගේ දුරුවා, කළුනාය, මව හෝ පියා, ශියා හෝ ආච්චි, මුණුඩුරා හෝ මිනිඩිරිය, සහෝදරයා, සහෝදරිය, තන්දු, මාමා, බැනා, ලේලය හෝ ජූති සහෝදරයා හෝ ජූති සහෝදරිය අදහස් වේ.

➤ ගෙවීම් යනු එක් තහනැත්තෙකු විසින් වෙනත් තහනැත්තෙකුට තිනෑම ආකාරයකින් වටිනාකමක් හෝ ප්‍රතිලාභයක් පවරාදීම අදහස් වන අතර , රට

(අ) එක් තහනැත්තෙකු විසින් වෙනත් යම් තහනැත්තෙකුට වත්කමක් හෝ මුදල් පවරාදීම හෝ වෙනත් තහනැත්තෙකු විසින් එක් තහනැත්තෙකුට වගකීමක් පවරාදීම

(ආ) යම් වත්කමක් ගොඩනගුණ විට වෙනත් තහනැත්තෙකුට එහි අයිතිය සතු වන අයුරින් යම් තහනැත්තෙකු යම් වත්කමක් ගොඩනගීම හෝ යම් තහනැත්තෙකු විසින් වෙනත් තහනැත්තෙකුට පියවිය යුතු බැරකමක් ඇතු කිරීම

(ඇ) යම් තහනැත්තෙකු වෙනත් තහනැත්තෙකුට සේවා සපෘහීම හෝ

(ඈ) එක් තහනැත්තෙකු සතු වත්කමක් හෝ මුදල් වෙනත් යම් තහනැත්තෙකුගේ හාච්චා සඳහා ලබා දීම මගින් එවැනි වත්කමක් හෝ මුදලක් හාච්චා කිරීම සඳහා වෙනත් යම් තහනැත්තෙකුට ප්‍රතිලාභය කිරීම අභ්‍යුත් වේ.

(2.2.2) මුදල්මය නොවන ප්‍රතිලාභ

යම් පුද්ගලයෙකුට හෝ එම පුද්ගලයා වෙනුවෙන් ඔහුගේ ආක්‍රිතයෙකුට වෙනයම් ආකාරයකින් සේවා නියුක්තිය වෙනුවෙන් ලැබෙන හෝ උද්ගතවන ප්‍රතිලාභ වල සාධාරණ වෙළඳපළ වටිනාකම මුදල්මය නොවන ප්‍රතිලාභ ලෙස සැලකිල්ලට ගනු ලැබේ. දේශීය ආදායම් කොමසිරිස් ජේනරාල්වරයා විසින් මුල්‍යමය නොවන ප්‍රතිලාභවල වටිනාකම වකුලේඛනයක් නිකුත් කිරීම තුළින් දක්වා ඇත.

(1) සේවා යෝජකය විසින් ප්‍රතිලාභය කරන ලද කොටස් වල වටිනාකම

කොටස් අත්කර ගැනීම සඳහා යම් මනාපයක් පළ කිරීමේ හෝ අයිතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රතිවිලයක් ලෙස විභාගය කරන ලද කොටස් අභ්‍යුත්ව සේවා නියුක්තයක් උදෙසා වූ කොටස් යෝජනා ක්‍රමයක් යටතේ විභාගය කරන ලද කොටස් වල ඒ විභාගය කරන ලද අවස්ථාවේ වෙළඳපළ වටිනාකම්, වම කොටස් සඳහා සේවා නියුක්තිකයාගේ දායක මුදල ඇතුළත විට ලැබෙන වටිනාකම සේවා නියුක්ති ආදායම ලෙස සැලකිල්ලට ගනු ලබයි.

විසේ ව්‍යවද කොටස් යෝජනා ක්‍රමයක් යටතේ සේවා නියුක්තිකයෙකුට ප්‍රතිලාභය කර ඇති කොටස් අත්කර ගැනීමේ අයිතිවාසිකමේ වටිනාකම හෝ අත්කර ගැනීමට මනාපය පළ කිරීමට ඉඩි ඇති කොටස් වල අදාළ අවස්ථාවේ වටිනාකම බද්දව යටත් නොවේ.

(2) සේවා යෝජක විසින් සපය ඇති ව්‍යක්තිනයක වටිනාකම

මුළු ලංකාවේ වාසිකයෙකු සම්බන්ධයෙන් සේවා යෝජක විසින් සපය ඇති තේවාසික ස්ථානයක වට්නාකම වෙළෙඳපල වට්නාකම හෝ කොමසාරීස් ජනරාල් විසින් නියම කර ඇති පහත දක්වා ඇති වට්නාකම විය යුතුය.

මාසික පාරිග්‍රැමිකය (රු.)	මාසික මුදල්මය නොවන ප්‍රතිලාභය(රු.)		
	වට්පනම් තක්සේරු කරන ලද ප්‍රදේශයක	වට්පනම් බල ප්‍රදේශයක නොවන	වතු බංගල
මාසික පාරිග්‍රැමිකය රු. 200,000/- ව අඩු හෝ සමාන	රු. 20,000/- හෝ පාරිග්‍රැමිකයෙන් 12.5% යන දෙකින් අඩු අගය	රු. 15,000/- හෝ පාරිග්‍රැමිකයෙන් 10% යන දෙකින් අඩු අගය	රු.10,000/- හෝ පාරිග්‍රැමිකයෙන් 7.5% යන දෙකින් අඩු අගය
මාසික පාරිග්‍රැමිකය රු. 200,000/- ව වැඩි	රු. 40,000/- හෝ පාරිග්‍රැමිකයෙන් 12.5% යන දෙකින් අඩු අගය	රු. 30,000/- හෝ පාරිග්‍රැමිකයෙන් 10% යන දෙකින් අඩු අගය	රු.20,000/- හෝ පාරිග්‍රැමිකයෙන් 7.5% යන දෙකින් අඩු අගය
නිවාසයක් ගැහ හාන්ඩ් සමග සපය ඇත්තෙනම්	පාරිග්‍රැමිකයෙන් 2.5% හෝ රු.5,000 යන දෙකින් අඩු අගය		

- සේවකයෙකු තේවාසිකව සිටින නිවාසයක, හෝ තට්ටු නිවාසයක වියදමක් සේවා යෝජක විසින් ප්‍රතිපූර්ණය කරන විට සේවායෝජකයාගේ සත්‍ය පිරිවය සේවකයාගේ බඳුදුව යටත් ප්‍රතිලාභය ලෙස සැලකේ.
- නිවාස පහසුකම් ලබාගැනීමේ යම් වියදමක් හෝ ඉන් කොටසක් සේවා නියුක්තිකයා විසින් දරා ඇත්තෙනම් එම වියදම් අඩුකළ පසු ඉතිරි අගය සැපයු නිවාස පහසුකමෙහි වට්නාකම ලෙස සැලකේ.

(3) සේවායෝජක විසින් සපය ඇති ප්‍රවාහන පහසුකමක වට්නාකම

යම් සේවා නියුක්තිකයෙකුට සේවා යෝජක විසින් කිසිදු අයකිරීමක් නොමැතිව පොදුගලිකව හාවිතය සඳහා (සම්පූර්ණ හෝ කොටසක්) දෙනු ලැබූ යම් ප්‍රවාහන පහසුකමක වට්නාකම වෙළෙඳපල වට්නාකම හෝ කොමසාරීස් ජනරාල් විසින් නියම කර ඇති පහත දක්වා ඇති වට්නාකම විය යුතුය.

වත්පත් බාරිතාවය	මාසික මුදල්මය නොවන ප්‍රතිලාභය(රු.)		
	මෝටර් රථය	රියලුරු	ඉන්ඩන
➤ කිලෝන්ඩර බාරිතාව 1800 ව වැඩි නොවන ඉන්ඩන හෝ දෙමුනුන් (පෙවල්/ ඩිසල්)	20000	10000	20000
➤ කිලෝ වොට් 200 වැඩි			

නොවන ඉලෙක්ට්‍රික් වාහන			
➤ සිලින්ඩර බාරිනාව 1800 ව වයේ ඉන්ධන හෝ දෙමුහන් (පෙවල්/ විසල්	35000	10000	30000
➤ කිලෝ වොට් 200 වයේ ඉලෙක්ට්‍රික් වාහන			
➤ මෝටර් බයිසිකල්	ඉන්ධන සමග 5,000/- ඉන්ධන නොමැතිව 3,000/-		

- සේවායේෂක විසින් රාජකාරී සහ පොදුගලික හාවිතය සඳහා වාහන එකකට වඩා සපයා ඇති විටෙක වක් වාහනයක් පමණක් පොදුගලික හාවිතය සඳහා ගිගෙන ඇති බව සළකා එම සේවා නියුක්තිකයාගේ ප්‍රවාහන පහසුකමෙහි ප්‍රතිලාභය ගණනය කළ යුතුය.
- සේවායේෂක විසින් ක්ෂේත්‍ර කාර්යයන් සඳහා හාවිනා කරන වාහන වල හෝ මෝටර් බයිසිකල්වල නිවැරදි බාවන සටහන් පවත්වාගෙන යන්නේ නම් (වාහනයේ එන්ඩින් බාරිනාවය නොකළකා ප්‍රතිලාභය ලෙස පිළිවෙළත් කිලෝ මිටර්යකට රු. 25/- ක් හෝ රු.5/- ක් ලෙස ගත හැකිය.
- මෝටර් වාහනයක හෝ මෝටර් බයිසිකලයක නඩුවෙනු, ඉන්ධන හෝ වෙනත් වියදම් සේවා යේෂකයාගේන් ප්‍රතිපූරණය කර ගන්නේ නම් සහස වියදමෙහි පිරිවය සේවා යේෂක විසින් ලබා දුන් ප්‍රතිලාභයේ වටිනාකම ලෙස ගත යුතුය.

(4) අනෙකුත් ප්‍රතිලාභ

	ප්‍රතිලාභයේ ස්වභාවය	ප්‍රතිලාභයේ වටිනාකම බද්දව යටත්වීම
1	විදේශීකයන් සඳහා ලබාදුන් හෝටල් පහසුකම්	පිරිවයෙන් 100 %
2	සහතදායී අනුපාත මත ත්‍යා ලබා දීම	සහතදායී අනුපාතය සහ වාර්ෂිකව නොමැකාරීස් ජනරාල් විසින් තීරණය කරනු ලබන වෙළඳපල අනුපාතය අතර වෙනසන් (50%) ක ප්‍රමාණයක් 2018/2019 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා නොමැකාරීස් ජනරාල් ජනරාල්වරයා විසින් නියම කරන ලද වෙළඳපල අනුපාතය චර්ජයක් සඳහා (9.08) (%) වේ.
3	සේවකයන් ලබාදීම	පිරිවයෙන් 100 %
4	විදුලිය ගැස් ආදිය ලබාදීම	පිරිවයෙන් 100 %
5	ලබාදුන් වෙළඳ පහසුකමෙහි ප්‍රතිලාභය	එම වෙළඳ බිල් වලින් 100%
6	නොමිලේ ලබාදුන් ආභාර	පිරිවයෙන් 100% ප්‍රමාණයක් බද්දව බැඳේ

7	රස්මනු වාරික සඳහා වූ ගෙවීම්	පිරිවයෙන් 100% ප්‍රමාණයක් බල්දට බැඳේ
8	දුරකථන සඳහා වූ දීමනාවන් සහ වාර්ෂික ගෙවීමක්	පිරිවයෙන් 50% ප්‍රමාණයක් බල්දට බැඳේ
9	ගුවන් ගමන් විකවීපත් ලබාදීම (රාජ්කාරී ක්රේයාන් සඳහා හැර)	පිරිවයෙන් 100% ප්‍රමාණයක් බල්දට බැඳේ
10	බදු ගෙවීම	ගෙවන ලද බද්දෙහි වට්නාකම බද්දට බැඳේ

(2.2.3) විශාම ප්‍රතිලාභ

සේවා නියුක්තිකයන් අතිරික්ත විම හෝ සේවා නියුක්තිය ඇඟම් විම හෝ සේවා නියුක්තිය අවසන් කිරීම නිසා කරනු ලබන ගෙවීම සහ සේවා නියුක්තිකය වෙනුවෙන් විශාම අරමුදලකට ගෙවනු ලබන ඕනෑම මුදලක් සහ සේවා නියුක්තිය සම්බන්ධයෙන් විශාම යාමේදී ලැබෙන මුදල් සේවා නියුක්තියෙන් ලැබෙන ආදායම් ලෙස සැලකේ.

කොම්කාරිස් ජනරාල් වරයා අනුමත කරන ලද විශාම වැටුප්, අර්ථාධක හෝ ඉතිරි කිරීමේ අරමුදලක සේවා නියුක්තිකයාගේ ගිණුමට සේවායේපක විසින් ගෙවනු ලබන මුදල් සේවා නියුක්ති ආදායමට අනුළත් නොවේ.

(2.3) සේවාන්ත ප්‍රතිලාභ සඳහා බදුකරණය

සේවයේ අන්තයේදී එසේන් නොමැති නම් යම් සේවානියුක්තියෙක් තම සේවය නිම කිරීමේ දී ලැබෙන ප්‍රතිලාභ සේවාන්ත ප්‍රතිලාභ හැනුමෙන් විශාම ප්‍රතිලාභ ලෙස බල්දට යටත් කෙරේ. ඒ අනුව සේවය නිම කිරීමේ දී ලැබෙන පහත වර්ගයේ ආදායම් සේවාන්ත ප්‍රතිලාභ ලෙස හඳුනාගත හැකිය.

(අ) විශාම වැටුපක් පරිවර්තන කිරීමේදී ලබුණු මුදල් ප්‍රමාණය

(ආ) විශාම පාරිනෝමිකයෙන් ලැබෙන මුදල්

(ඇ) සේවා නියුක්තිය ඇඟම්වීම මත ලැබෙන වන්දී මුදල් (ඒකාකාර හෝ ඒකාකාර නොවන කුමයට ගෙවන ලද)

(ඈ) සේවා නියුක්තිකයන්ගේ හාර අරමුදලන් ලබුණු මුදල්

මෙම සේවාන්ත ප්‍රතිලාභ සහනදායී අනුපාත මත බල්දට යටත් වේ.

ඒකාකාර නොවන කුමයට ගත්තය කර ගෙවූ සේවය ඇඟම්ව විම වෙනුවෙන් ලබුණු වන්දීයක්, දේශීය ආදායම් කොම්කාරිස් ජනරාල්වීරයා අනුමත නොකරන ලද අර්ථාධක අරමුදලන් ලබුණු ගෙවීමක්, වෙනත් ගෙවීම් හෝ සේවා අන්තයේදී ලැබෙන මුළු නොවන ප්‍රතිලාභ සාමාන්‍ය වැඩිවන අනුපාත යටතේ බල්දට යටත් වේ.

(2.4) අත්තිකාරම් ප්‍රදාන ආදායම් බදු කුමය

උපයන වේට ගෙවීම් බදු කුමයේ යටතේ සේවායෝජකයන් විසින් සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ආදායමෙන් අඩු කර රඳවා ගනු ලැබූ බද්ද වෙනුවට 2020.04.01 දින සිට අත්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බදු කුමය හඳුන්වා දී ඇති. මෙම නව කුමය යටතේ ද සේවා යෝජකයන් විසින් සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ආදායම මත බද්ද රඳවා ගනිමින් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ප්‍රේෂණය කිරීම පිළිබඳ උපදෙස් ලබා දෙයි. (බදුකරන විෂය සඳහා ලබාදී ඇති පැවර්ම බලන්න)

(2.5) සේවානියුක්ති ආදායමෙන් බැහැර කිරීම්

යම් තක්සේරු වත්පෘක් සඳහා සේවානියුක්තියෙන් යම් තැනැත්තෙකුට ලැබෙන ලැබීම් සහ ලාභ ගණනය කිරීමේ ද තම තැනැත්තා වෙත ලැබෙන හෝ උද්ගතවන පහත දෑ බැහැර කරනු ලැබිය යුතුය.

- (අ) නිදහස් ප්‍රමාණ සහ අවසාන රඳවාගැනීමේ ගෙවීම්
- (ආ) සේවායෝජක වෙනුවෙන් දරන ලද වියදම් නැවත ප්‍රතිපූරණය කිරීම
- (ඇ) සමාන පදනමක් මත සියලුම සේවකයන්ට ප්‍රතිලාභ ලබා ගත හැකි අවස්ථාවක තැනැත්තෙකුගේ දත්ත, වෙළුඡ හෝ සොබඳ රක්ෂණ වියදම් ප්‍රතිපූරණය.
- (ඇ) සේවක කොටස් යෝජනා කුමයක් යටතේ කොටස් අත්පත් කර ගැනීමට ලබාදුන් හිමිකමක හෝ විකල්පයක වටිනාකම.
- (ඉ) දේශීය ආදායම් කොමිෂන් පෙනරාල්වරයා විසින් අනුමත කළ විග්‍රහම, අර්ථසාධක හෝ ඉතුරුම් අරමුදලකට හෝ ඉතුරුම් සමාජයක සේවකයෙකුගේ ගිණුමක් වෙත සේවායෝජක විසින් සිදුකළ දායක මුදල්

(2.6) සේවානියුක්ති ආදායමෙන් නිදහස් කිරීම්

- (අ) (i) යම් තැනැත්තෙකුට සිදු වූ පොදුගලික හානියක් හෝ
  - (ii) වෙනත් තැනැත්තෙකුගේ මරණය සම්බන්ධයෙන්,
  - වන්ද හෝ පාරිගෝෂිකයක් ලෙස යම් තැනැත්තෙකුට ගෙවන ලද ප්‍රාග්ධන වියදම්
- (ආ) විග්‍රහ ආදායම >ලංකා රජය විසින් හෝ > ලංකා රජයේ දෙපාර්තමේන්තුවක් මගින් ගෙවනු ලබන අවස්ථාවකදී තැනැත්තෙකුගේ විග්‍රහ වැටුප
- (ඇ) (i) යම් විග්‍රහ අරමුදලක් හෝ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ හාර අරමුදල මගින් කරන ලද ආයෝජනවලින් උපයන ලද ආදායම නියෝජනය වන ලෙසට 1987 අප්‍රේල් මස 14 වන දින හෝ එදිනට පසු ආරම්භවන යම් කාල පරිච්ඡේදයක් සඳහා එම අරමුදලකින්, සහ
  - (ii) දේශීය ආදායම් කොමිෂන් පෙනරාල් විසින් අනුමත කරන ලද අර්ථ සාධක අරමුදලකින්,
  - සේවා නියුක්තිකයකුට විග්‍රහ යන අවස්ථාවේ ගෙවනු ලබන මුදල් ප්‍රමාණයක්
- (ඇ) රජයේ සේවකයෙකුට ලැබෙන මාර්ග වාහන බලපෑළයකින් විසින් සේවකයාට උද්ගතවන ප්‍රතිලාභය

(၉) තානාපති වේතිරුමක්න නිතියකින් හෝ වෙනත් විගේෂ සම්මුතියක් යටතේ වරප්පකාද කිම් විය යුතු යම් පුද්ගලයෙකුගේ ආදායම

2.7 සේවානියුක්ති ආදායම මත අඩුකිරීම් සම්බන්ධ හිමාවන්

යම් තැනැන්ගෙනුගේ සේවා නියුක්තියෙන් ලබාගෙන ආදායම ගණනය කිරීමේද කිසිදු අවශ්‍ය කිරීමක් සඳහා ඉඩ නොදිය යුතුය.

අභ්‍යන්තර

(01) කමල් මහතා ABC සමාගමෙහි විධායක නිපුණාරියෙකි. 2021.03.31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා කමල් මහතාට සමාගමෙන් ලද ලක්ෂණ පහත පරිද වේ

- වැටුප් (මැකික) - රු 278,000
- පිවන වියදම් දීමනා (මැකික) - රු 10,000
- විගේෂ දීමනා (මැකික) - රු. 2,0000
- ❖ කමල් මහතාට සමාගමෙන් 2000 CC කාන්බයට අයත් මෝටර් රථයක් ලබාදී ඇති අතර ඉන්ධනද ලබාදෙයි
- ❖ කමල් මහතාගේ නිවසෙහි විදුලිය සඳහා සමාගම මැකිකව රු. 2500 ක දීමනාවක් ලබාදෙන අතර කමල් මහතාගේ දරවකුගේ විදේශ ගමනක් සඳහා රු. 130,000 ක ගුවන් විකවිපත් වියදමද සමාගම විසින් දරන ලදී.
- ❖ සමාගම විසින් කමල් මහතාට පදිංචිය සඳහා ගැක්දුවකින් තොරව තක්සේරු කර ඇති ප්‍රදේශයක් තුළ නිවසක් ලබාදී ඇති අතර සමාගම විසින් මෙම නිවස සඳහා ගෘහ භාණ්ඩද ලබා දී ඇති.
- ❖ කමල් මහතාගේ නිවසෙහි සේවකයාට ගෙවනු ලබන මැකික වැටුප වන රු 15,000 සමාගම විසින් ගෙවනු ලබන අතර රු.36,000 ක් වූ නිවසෙහි වාර්ෂික දුරකථන බිලද සමාගම විසින් ගෙවා ඇති.
- ❖ කමල් මහතා සේවයෙහි යෙදී සිටියදී හඳුසි අනතුරකින් සිදුවූ තුවාලවීමක් සඳහා කමල් මහතාට සමාගම විසින් රු. 375,000 ක ගෙවීමක් සිදුකරන ලදී.
- ❖ 2020 ජූනි මායෙදී සමාගම රු. 225,000 ක බේෂක් මුදලක් ලබාදුන් අතර එය 2019/2020 තක්සේරු වර්ෂයෙහි සේවය වෙනුවෙති. එමෙන්ම 2021 මායෙදී 2020/2021 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා වැටුප මෙන් තුන් ගුණයක ප්‍රකාද දීමනාවක් ගෙවන ලදී.

ඉහත තොරතුරු වලට අනුව ඔබ විසින් කමල් මහතාගේ 2020/2021 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා සේවා නියුක්තියෙන් ලද තක්සේරු කළහකි ආදායම, බද අය කළ හැකි ආදායම සහ ගෙවිය යුතු ආදායම් බඳ්ද ගණනය කරන්න.

(02) කමල් මහතා බැංකු කළමනාකරුවකු වන අතර 2007 වසරේ සිට බැංකුවක සේවය කරයි. පහත දැක්වෙන තොරතුරු ඔහුගේ 2020/2021 තක්සේරු වර්ෂයේ සේවා නියුක්ති ආදායමට අදාළ වේ.

- ❖ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාර අරමුදල සඳහා 10%ක් අඩුකළ පසු මාසික මුළුක වැටුප රු.270,000/- කි. සේවා යෝජක විසින් අරමුදලට 15%ක් දැයක වේ. අරමුදල කොමිෂන් ජනරාල් විසින් අනුමත කර ඇත.
- ❖ පසුගිය වර්ෂයේ ලඟයෙන් ප්‍රකාද දීමනා ලෙස මාස 03 ක මුළුක වැටුප ගෙවා ඇත
- ❖ 2019/2020 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා වූ රු. 200,000 ක ප්‍රකාද දීමනාව 2020.10.25 දින ගෙවා ඇත.
- ❖ දුරකථන දීමනා මසකට රු. 10,000/-
- ❖ බඩා නොගත් නිවාඩු සඳහා මුදල් ගෙවීම රු. 125,000/-
- ❖ සංග්‍රහ දීමනා මසකට රු. 10,000/-
- ❖ මෙටර් කාර් රටියක් සපය ඇති අනර එය සමාගමකින් රු.60,000/- ක මාසික කුමියකට ලබා ගෙන ඇත.
- ❖ මාසිකව රු. 50,000/- ක ඉන්ධන දීමනාවක් ගෙවනු ලබයි.
- ❖ රු. 10,000/- ක පිටිත රක්ෂණ වරික සේවා යෝජක විසින් ප්‍රතිපූරණය කර ඇත.
- ❖ ඔහුගේ බිරිදිගේ රු.150,000/-ක රෝහල් බිල්පත් සේවා යෝජක විසින් එකාකාරී කුමියකට පුර්ණ කාලන ගෝවකයන් සඳහා ලබා ගත් රක්ෂණ කුමියක් මගින් ගෙවා ඇත
- ❖ කමල් මහනා සේවයේ යොදු සිදුවූ අනුරූපක් සඳහා සේවා යෝජක විසින් තක්සේරු වර්ෂය තුළ රු. 150,000 ක පාරිගැනීම් මුදලක් ලබා දෙන ලදී.

2020/2021 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ගෙවීය යුතු ආදායම් බ්ලේදු ගණනය කරන්න.

03 පරිවිශේදය - ව්‍යාපාර ආදායම

තහැනේනෙකු විසින් තක්සේරු වර්ෂයක් තුළ ව්‍යාපාරයක් කිරීමෙන් ලබන ලබීම් සහ ලාභ, ආදායම් බද්දව යටත් වේ. එම් අනුව ව්‍යාපාරයක් සහ ඉන් ලබන ලබීම් සහ ලාභ කුමක්ද යන්න හඳුනාගත යුතුය

(3.1) ව්‍යාපාරය යනු කුමක්ද

ව්‍යාපාර යන්නට,

(අ)

(i) කාල සිමාව කෙනරම් කෙටි වුවද යම් වෙළෙඳුමක්, විස්ත්‍රියක්, රක්ෂාවක් හෝ ව්‍යාපාරික

ස්වරුපයක් සහිත තනි වැඩපිළිවෙළක්

(ii) අතින, වර්තමාන හෝ අනාගත යම් ව්‍යාපාරයක් අනුළත් වන නමුන්

(ආ) යම් සේවා නියුක්තියක් රට අනුළත් නොවේ.

ඉහත නිර්වචනය අනුව ව්‍යාපාර යන්නට වෙළෙඳුම් ව්‍යාපාරය වෘත්තිය හෝ රක්ෂාව අනුළත් වේ. නමුත් දේශීය ආදායම් පහත තුළ වෙළෙඳුම, ව්‍යාපාරය, වෘත්තිය හෝ රක්ෂාව අර්ථී දක්වා නොමතේ. එම තිකාම එවායේ සාමාන්‍ය අර්ථය අනුව අවබෝධ කරගත යුතුය.

එම් අනුව පහත කරනු සම්පූර්ණ ව පවතින්නේ නම් වෙළෙඳුමක් පවතින බව තිරනුය කළ හැකිය.

- ප්‍රදේශීලික ඕනෑම ප්‍රදේශීලිකව අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා වෙළෙඳ තොග මිලදි ගෙන තිබෙන විට
- වම දුව්‍ය කෙටිකාලයක් සඳහා තබා ගන්නේ නම්
- නවත නවත වරින් වර මිලදි ගන්නේ නම්
- විකාර, ය හැකි භාණ්ඩයක් හෝ සේවාවක් බවට පත්කිරීමට යම් වෙනසකම් සිදු කිරීම.
- ලහ ඉපයේම් පරිඛාරියක් මත කටයුතු කිරීම.

සිනැම තහැන්තෙකු තමන් වේසින් ලබාගත් නිපුණතාවයන්, දක්ෂතාවයන් සහ දැනුම හාවතා කරම්ත් යම් වෘත්තිය කාර්යක නිරත වන්නේ නම් එය එම තහැන්තාගේ වෘත්තිය වේ. එම දැනුම යම් ආයතනයකින්, පාඨමාලවකින් හෝ වැඩ වැඩසටහනකින් ලබාගෙන තිබිය හැකිය. එමෙන්ම යම් තහැන්තෙකු තමන්ගේ උපතින් ලද දක්ෂතාවයන් සහ හැකියාවන් හාවතා කරම්ත් හෝ වැඩිදියුණු කරගනිමින් යම් ආදායම් උපදාවන කාර්යක නියැලෙන්නේ නම් එය ඔහුගේ රැකියාව ලෙස හැඳුනාගත හැකිය.

(3.2) ව්‍යාපාරයෙන් ලද ලාභ සහ ආදායම්

යම් තක්සේරු වර්ෂයක් සඳහා ව්‍යාපාරයකින් යම් තහැන්තෙකුට ලැබෙන ආදායම එම වර්ෂය සඳහා ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යාමෙන් එම තහැන්තාට ලැබෙන ලැබීම් සහ ලාභ වන්නේ ය.

- සේවා ගාස්තු
- වෙළෙඳ තොගය සම්බන්ධයෙන් ලැබුණු ප්‍රතිෂ්ධාව
- ව්‍යාපාරයේ ප්‍රාග්ධන ලැබීම් සහ වගකීම්
- ව්‍යාපාරයේ ක්ෂේත්‍ර විය හැකි වත්කම් බහැර කිරීම තුළින් ලැබීම්
- ව්‍යාපාරයේ බාරිතාව අඩුකිරීම වෙනුවෙන් ප්‍රතිෂ්ධාවක් පිළිගැනීම
- ව්‍යාපාරයට අදාළව ලැබෙන ත්‍යාග
- ව්‍යාපාරය සමග ව්‍යුහය ලෙස සම්බන්ධ වී ඇති අදාළ තහැන්තන්ගේ ආයෝජන ආදායම
- ගණනය කිරීමේදී වෙනත් ආකාරයට උපයන ලද මුදල්
- පහත යටතේ අනුලත් කරනු ලැබිය යුතු වෙනත් මුදල් ප්‍රමාණ

ව්‍යාපාරයකින් යම් තහැන්තෙකුට ලැබෙන ආදායමට අනුලත් වේ.

නමුත්

- නිදහස් කරන ලද මුදල් ප්‍රමාණ සහ අවසාන රඳවා ගැනීම ගෙවීම්
- යම් තහැන්තෙකුගේ සේවා ව්‍යාපාරයකින් ලැබෙන ආදායම ගණනය කිරීමේදී අනුළත් කරන ලබන මුදල් ප්‍රමාණ අනුළත් නොවේ.

ව්‍යාපාරයේ බාරිතාවය අඩුකිරීම වෙනුවෙන් ලැබෙන ප්‍රතිෂ්ධාව මෙහිදී ව්‍යාපාරයෙන් ලද ආදායමක් ලෙස හැඳුනාගෙන ඇති.

උදා: ව්‍යාපාරයක් නොකිරීම වෙනුවෙන් වන එකාග්‍රතාවයකට ලැබෙන මුදල් ප්‍රමාණයක් දැක්විය හැක.

ඉහත ආකාරයටම ව්‍යාපාරයට අදාළව මුදලන් හෝ අන්තරාකාරයකට ලැබෙන ත්‍යාගද ව්‍යාපාරයෙන් ලද ආදායමක් ලෙස හැඳුනාගෙන ඇති . ත්‍යාග ලැබෙන අවස්ථාවේදී එය ව්‍යාපාර ආදායමේ කොටසක් ලෙස සැලකිල්ලට ගනු ලබයි. ත්‍යාගයක්, වෙළෙඳ තොගයක්, ක්ෂේත්‍ර වන වත්කමක් හෝ ව්‍යාපාර වත්කමක් ලෙස ලැබෙන්නේ නම් එකි පිරිවය ආදායම ලෙස සැලකිය යුතුය.

*සේවා ගාස්තුව් යන්නෙන් වෙළඳපළ වටිනාකම මත පදනම් වූ යම් තහැන්තෙකුගේ ව්‍යාපාරයක් මගින් ලබාදෙන ලද සේවාවන්ට සාධාරණ ලෙස ආරෝපණය කළ හැකි ප්‍රමාණයක් දක්වා වූ ගෙවීමක් අදහස් වේ. නමුත් පොලියක්, කුලුයක් හෝ රාජ්‍ය හාගයක් ගෙවීමක් මෙයට අනුළත් නොවේ.

අනියම් හා අනාවර්ත ස්වභාවයේ ලාභ

අනියම් හා අනාවර්ත ස්වභාවයේ ලාභ බඳුදුට යටත් නොවේ. යම් තහැන්තෙකු මේට පෙර සිදුකර නොමැති හා නැවත එවති දෙයක් දිඟ නොකරන ආකාරයේ ගනුදෙනු භුද්‍යලා ගනුදෙනුවේ. ක්‍රමානුකළව පවත්වාගෙන නොයන ගනුදෙනුවක් හෝ යම් භුද්‍යලා ගනුදෙනුවක් එම කරනු මත පදනම්ව අනියම් හා අනාවර්ත ස්වභාවයක් ලෙස සැලකිය හැකිය.

(3.3) ව්‍යාපාර ලාභය බද කාර්යය සඳහා ගැලපිම

බද කාර්යය සඳහා ව්‍යාපාරයෙන් ලද තක්සේරු වන ආදායම ගණනය කිරීමේද දේශීය ආදායම් පහත අනුව ඉඩ දෙන සහ ඉඩනොදෙන අඩු කිරීම් සඳහා ගැලපිම් සිදුකළ යුතුය. එමෙන්ම අදාළ ආදායම ඉපයෝගීමට දායක වූ සියලු වියදම් ද අඩු කිරීමට ඉඩ දිය යුතුය. ඒ අනුව ව්‍යාපාරයේ ගණනය කළ ගිණුම්කරණ ලාභයට දේශීය ආදායම් පහත ප්‍රකාරව ව්‍යවස්ථාපිත ගැලපිම් සිදුකිරීමෙන් බද කාර්යය සඳහා ව්‍යාපාරයෙන් ලද තක්සේරු වන ආදායම ගණනය කිරීම සිදුවේ.

ගිණුම් පරිද යුද්ධ ලාභය

= xxx

අඩු කළු : වෙනත් මුලාශ්‍රවල ආදායම, නිදහස් ආදායම, අවසාන රුද්‍යාගැනීමේ ගෙවීම = (xx)

xxx

විකුතු කළු: ඉඩදිය නොහැකි වියදම්

= xx

xxx

අඩු කළු: ඉඩදිය හැකි වියදම්

= (xx)

ව්‍යාපාරයෙන් ලද තක්සේරු කළ හැකි ආදායම

= xxx

(3.4) ඉඩනොදෙන වියදම් අඩුකිරීම්

යම් තැනැත්තෙකුගේ ඕනෑම ප්‍රහවයකින් උද්‍යගතවන ආදායමක් ගණනය කිරීමේද පහත දැක්වෙන වියදම් සඳහා අඩු කිරීමට ඉඩ නොදේ.

- ගෘහස්ථා වියදම්
- මෙම පහත යටතේ ගෙවිය යුතු බද සහ දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල් විසින් තියුවනව දක්වා ඇති බද හෝ වෙනත් අයකිරීම්
- යම් ලිඛිත නිරියක් කඩ ක්‍රිම සම්බන්ධයෙන් රජයකට හෝ යම් රටක ආත්ම්වක දේශපාලන උප බෙදුමකට ගෙවනු ලබන පොලිය, දැන්තින සහ දිඩ මුදල්
- නිදහස් කරන ලද සහ අවසාන රුද්‍යාගැනීම් මුදල් ප්‍රමාණ ඉපයෝගීද දරන ලද වියදම්
- සේවා නියුත්කියකුගේ ආදායම ගණනය කිරීමේද අනුළත් කර ඇත්තාම මිස හෝ දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල්වරය විසින් අනුමත කරන ලද විශ්‍රාම වැටුප්, අර්ථාධක අරමුදල් හෝ ඉතිරිකිරීමේ සම්තියකට සේවා යෝජක විසින් ගෙවන ලද දායක වූ මුදලක් අනුළත් වන්නේ නම් මිස අනෙකුත් විශ්‍රාම යාමේ දායක මුදල් සමාගමක ලාභාංග
- සංග්‍රහ කටයුතු සඳහා දරන ලද හෝ වෙන්කරන ලද වියදම්
- මේ දක්වා දරා නොමැති එහෙත් අනාගත තක්සේරු වර්ෂයකදී දැරීමට අපේක්ෂිත වියදම් හෝ අලාභ සඳහා යම් තැනැත්තෙකු විසින් සංවාද හෝ වෙනත් ලෙස වෙන්කරන ලද මුදල්
- මොනරයි, ඔවුන් ඇල්ලමේ හෝ සුදු ව්‍යාපාරයක් පවත්වාගෙන යාමේද දරන ලද වියදම් හරේ මොනරයි, ඔවුන් ඇල්ලමේ හෝ සුදු වියදම්

ගෘහස්ථා වියදම් ඉඩ නොදීම

(අ) යම් ප්‍රද්‍යාගලයකු තමා සම්බන්ධයෙන් දරන වියදම් මත

- ව්‍යාපාරයාත්මක, ආභාර වේල්, පාන වර්ග, විනොස්වාදය හෝ වෙනත් විවේක කාල ක්‍රියාකාරකම්

- සපය දීම අභ්‍යන්තර එම පුද්ගලය නැඩත්තු කිරීම
- නිවසේ කිට කිදුකරනු ලබන යම් රම්
  - උකිනා ස්ථානයෙන් පිටත පැළදිය නොහැකි වස්තු හැර පාවහන් සහ වස්තු අත්පත්කර ගැනීම
  - එම පුද්ගලය පවත්වාගෙන යනු ලබන ව්‍යාපාරයක් පවත්වාගෙන යාමට කෙළුන්ම අදාළ වන්න වූ සහ උපාධියක් හෝ ඩිජ්ලොම්වක් කර මෙහෙයවීමක් නොකරන අධ්‍යාපන වියදුම් හැර අනෙකුත් අධ්‍යාපන වියදුම්
  - එම පුද්ගලයාගේ ත්‍යා කාඩ්පත් ත්‍යා අභ්‍යන්තර පුද්ගලික ත්‍යාක් ගෙවීම
  - ඔහු විසින් ඔහුගේ පුද්ගලික අවශ්‍යතා සඳහා ලබාගත් ත්‍යාක් සම්බන්ධව උද්‍යත වන පොලියක් ඔහු විසින් ගෙවීම
- ගෘහස්ථ් වියදුම් ලෙස සැපුකේ.

- (අ) යම් පුද්ගලයෙකුට ගෙවීමක් කිරීමේදී හෝ යම් පුද්ගලයෙකු සඳහා වෙනයම් අර්ථාලාභයක් සපයයීමේදී වෙනත් තැනැත්තෙකු වියදුම් දරනු අවස්ථාවේදී
- එම පුද්ගලයාගේ ආදායම ගණනය කිරීමේ එම ගෙවීම හෝ අර්ථ ලාභය අභ්‍යාළත් කරනු ලබන තාක් දුරට
  - එම ගෙවීම හෝ අර්ථාලාභය සඳහා වෙළුඳපල වටිනාකමක ප්‍රතිඵ්ධිවක් එම පුද්ගලය සපය දෙනු ලබන තාක් දුරට
  - වියදුම් කරන මුදල් ප්‍රමාණය සඳහා ගිණුම් පෙන්වීම අකාධාරණ සහ පරිපාලනමය වශයෙන් ප්‍රායෝගික නොවන තරමට කුඩා නම් වන තාක් දුරට එය ගෘහස්ථ් වියදුමක් විය යුතුය.

(3.5) ඉඩදෙන වියදුම් අඩුකිරීම්

බඳ කාර්යය සඳහා දේශීය හා ආදායම් පනත මගින් විශේෂිතව ඉඩදෙන වියදුම් අභ්‍යන්තර යම් ප්‍රහවයකින් ලබෙන යම් තැනැත්තෙකුගේ ලාභ හෝ ආදායම නිශ්චිත කාර්යය සඳහා ඒ ලාභ හෝ ආදායම් ඉපයීමේදී ඒ තැනැත්තා විසින් දරන ලද සියලු පිටයෙම් සහ වියදුම් අඩු කළ යුතුය.

බඳ කාර්යය සඳහා අඩු කිරීමක් වශයෙන් ඉඩදෙන වියදුමක් වීමටනම්;

- අදාළ වියදුම දරා තිබිය යුතුය.
- අදාළ ඉඩදෙන වියදුම දරා තිබිය යුතුය නැතිනම් එහි උපවිත බඳුමක් තිබිය හැකිය. භානි විම සඳහා වෙන් කිරීම් අඩු කළ නොහැකිය.
- අදාළ වියදුම් ආදායම් ඉපයීමේ අරමුණෙන් දරා තිබිය යුතුය.
- අදායම් ඉපයීමේ අරමු, න් වියදුම් නොකළ යම් ගෙවීමක් හෝ වියදුමක් හෝ යම් අනුමාන අයකිරීමක් ලහ ගණනය කිරීමේදී අඩු කිරීමක් වශයෙන් ඉඩදෙනු නොලැබේ.
- ආදායම් ඉපයීමේදී දරන ලද වියදුම් අඩු කළ හැකිය. කාල්පනික වියදුම් අඩු කළ නොහැකිය.
- දේශීය ආදායම් පනත මගින් ප්‍රකාශනව ම අවසර ද ඇති පරිදි හැර කිසිදු අඩු කිරීමක් නොකළ යුතුය.
- දේශීය ආදායම් පනත මගින් විශේෂිතවම ඉඩ ද අභ්‍යන්තා මිස ප්‍රාග්ධන ස්වභාවයේ වියදුම් සඳහා අඩු කිරීමට ඉඩ නොදිය යුතුය.

(3.6) විශේෂිතව ඉඩදෙන අඩුකිරීම්